

cím: SZEGÉNYSÉG

korosztály: 16+

tantárgy: társadalomismeret

időtartam: 2 x 45 perc

kulcsszavak: méltányosság, szolidaritás, szegénység

ideális létszám: –

fejlesztendő kompetenciák: kommunikáció, szociális és állampolgári kompetencia (demokráciára nevelés, fenntarthatóságra nevelés), kooperáció, kreativitás

tanulási cél: meglévő ismeretek rendszerezése, kiegészítése, érzékenyítés, együtt gondolkodás, érvelés és a vitakészség fejlesztése

kapcsolódó területek: földrajz, biológia, történelem

témakör: globális problémák

módszerek: megbeszélés, kooperatív technikák

munkaformák: frontális munka, csoportmunka

a modul anyaga: szegénység

eszközök: csomagolópapír, vastag színes filctollak, mellékletben szereplő képek és kártyák, projektor (ha van), szigetelőszalag (opcionális), gyurmaragasztó

ajánlott előzetes tudás: –

1. óra

Idő	Tevékenység	Tartalom, instrukciók	Munkaformák, módszerek	Eszközök	Reflexiók, tapasztalatok
1 perc	4-5 fős csoportok kialakítása				
14 perc (15)	gondolattérkép készítése 4-5 fős csoportokban	Nagy ív csomagolópapír közepére felírjuk a szegénység szót. A csoportok feladata az, hogy a megadott idő alatt írjanak a szabad felületre olyan szavakat, kifejezéseket, amelyek erről eszükbe jutnak, és nyilakkal jelezzék a köztük lévő összefüggéseket.	csoportmunka	nagy ív csomagolópapír, vastag színes filctollak	Lehetőség szerint a csoportok különböző színű tollakkal dolgozzanak.
10 perc (25)		15 perc után felerősítjük a falra az elkészült térképeket, és a csoportok megnézik egymás munkáját. Megbeszéljük a közös pontokat és a különbségeket, ha szükséges tisztázzuk a használt fogalmakat.	csoportos megbeszélés	gyurmaragasztó	
20 perc (45)	Ki a szegény? irányított beszélgetés a mellékelt képek segítségével	Az egész osztály körben ülve helyezkedik el. A mellékletben csatolt képeket (vagy ezekhez hasonló tartalmúakat) projektorral kivetítjük. A képek megtekintése után feltesszük a fenti kérdést, és úgy moderáljuk a beszélgetést, hogy lehetőleg mindenki	csoportos megbeszélés	a melléklet képei projektor	Ha nincs projektor, akkor a képeket kinyomtatva körbeadjuk a csoportban.

		<p>szót kapjon és érintsük az alábbi tartalmakat:</p> <ul style="list-style-type: none">• pénz• munka• lakhatás• egészség• oktatás• létminimum• relatív szegénység• gyermekszegénység			
--	--	--	--	--	--

2. óra

Idő	Tevékenység	Tartalom, instrukciók	Munkaformák, módszerek	Eszközök	Reflexiók, tapasztalatok
25 perc	esélyegyenlőségi játék	<p>A diákok egy sorban egymás mellé állnak. Minden játékos kap egy kártyát, amelyen le van írva a szerepe. Pl. 62 éves hajléktalan férfi, 23 éves lány, aki esti iskolában most végzi a 10. gimnáziumi osztályt stb. (lásd melléklet). Minden játékos csak a saját szerepét ismeri, nem árulja el a többieknek, kit alakít.</p> <p>A játékvezető a mellékletben csatolt élethelyzeteket olvassa fel, pl.: „megfájdult a fogad, orvoshoz kell menned”.</p> <p>Amelyik játékos úgy érzi, hogy ezt a feladatot meg tudja oldani (a szerepe szerint), egy lépést előre léphet. Kérjük meg a diákokat, hogy körülbelül egyforma nagyokat lépjenek!</p> <p>A játék addig tart, amíg az összes élethelyzetet felolvastuk. A végén megnézzük, ki milyen távolságra jutott a kiindulási ponttól. Ezután mindenki felfedi a szerepét, és</p>	csoportos munka	a mellékletben szereplő kártyák	

		megbeszéljük, melyik élethelyzet miért okozott nehézséget.			
15 perc (40)	véleményvonal	<p>A diákok elszórtan helyezkednek el a teremben.</p> <p>A padlón kijelölünk egy egyenes vonalat (ténylegesen, pl. szigetelő szalaggal, vagy csak képzeletben). Elmondjuk, hogy a vonal egyik vége a „teljesen egyetértek” sarok, a másik a „egyáltalán nem értek egyet”.</p> <p>Ezután állításokat olvasunk fel, és megkérjük a diákokat, hogy egyetértésük mértékében helyezkedjenek el a vonalon. Minden felállás után megkérünk egy-egy diákot, a vonal mindkét végéről, hogy fejtse ki és indokolja meg a véleményét.</p>	csoporthoz tartozó munka	szigetelőszalag (opcionális) a mellékletben szereplő kijelentések	Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy a két végpont között („teljesen egyetértek” – „egyáltalán nem értek egyet”) a kevésbé egyértelmű véleményeket tudják kifejezni!
5 perc (45)	visszajelzések	Körben ülve megkérjük a diákokat, hogy osszák meg legerősebb benyomásukat az óráról.	csoporthoz tartozó munka		

szerző: Ruh Borbála, Magyarország

Mellékletek és segédanyagok elérhetőek a www.anthropolis.hu/eathink-tankonyv honlapon.

Mellékletek

Esélyegyenlőségi játék

Szerepek:

1. 62 éves hajléktalan férfi
2. 23 éves lány, aki esti iskolában most végzi a 10. gimnáziumi osztályt, stb.
3. 33 éves nő jogi diplomával
4. 75 éves cukorbeteg nő
5. 40 éves mozgássérült férfi, csak kerekesszékkal tud közlekedni, középiskolai érettségije van
6. 18 éves nem várt terhességét hordó szakközépiskolás lány
7. 20 éves állami gondozott, szakiskolában tanuló fiú
8. 42 éves 3 gyermekes középiskolai tanárnő
9. 19 éves műszaki egyetemre járó fiú
10. 50 éves roma nő, általános iskolai végzettséggel
11. 28 éves szakmunkás férfi, aki egy Borsod - megyei kistelepülésről költözött fel Bp. – re.
12. 55 éves munkanélküli alkoholista
13. 43 éves főiskolai végzettségű adminisztrátor egy multinacionális cégnél
14. 25 éves középiskolai érettségivel rendelkező epilepsziás nő
15. 57 éves építési vállalkozó szakközépiskolai érettségivel
16. 46 éves osztályvezető egy ismert banknál
17. 44 éves egyedülálló, 5 gyermeket nevelő szakmunkás apa
18. 27 éves, kelet – magyarországi kistelepülésen élő 4 gyereket nevelő szakmunkás nő
19. 79 éves nyugdíjas férfi, havi 55 ezer Ft jövedelemmel
20. Csak védett munkahelyen dolgozni képes 19 éves szakiskolát végzett fiú

Élethelyzetek:

1. Megfájdult a fogad, orvoshoz kell menned
2. Reggel 9- re állásinterjúra kell menned Törökbálintra
3. 36000 Ft pótdíjat kell befizetned a BKV – nak
4. Otthonról végezhető internet kapcsolatot igénylő munkát ajánlanak, el tudod-e vállalni?
5. A kívánt munka betöltéséhez OKJ tanfolyamon kell részt vened, aminek évi költsége 145000 Ft
6. Lakásvásárláshoz hitelt kell felvenned
7. Kiderült, hogy súlyos lisztérzékenység van, csak diétás termékeket fogyaszthatsz, belefér-e a költségvetésedbe?
8. Jogi vitába keveredsz a munkahelyeddel és ügyvédhez kell fordulnod
9. Rezsitartozásaid felhalmozódtak, csak akkor maradhatsz a lakásban, ha a jövő hónaptól megkezded a törlesztést
10. Közelebbi hozzátartozód állandó ápolásra szorul, a szakképzett ápoló óradíja 2000 Ft, megengedheted-e magadnak?

Véleményvonal állítások

1. Aki szegény családba születik, szegény marad egész életében
2. A szegénység lehet átmeneti időszak is egy ember életében
3. A tanulás kihúzza a szegénységből
4. Aki szegény, az nem tud spórolni
5. A szegénység komoly kárt okoz az emberek személyiségében, szellemi és fizikai egészségében
6. A fejlett országokban nincsenek szegények